

Datum

2024-09-22

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2024-17472

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss angående Remiss Justitiedepartementet -
Skärpta regler om ungdomsövervakning och
straffreduktion för unga (SOU 2024:39)**

STK-2024-1181

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i utredningens bedömning om att ungdomsreduktionen för barn bör kvarstå utifrån de allvarliga negativa konsekvenser det skulle innebära att ta bort den. Utredningen har inte i tillräcklig omfattning analyserat vilka konsekvenser en minskad straffreduktion kommer att få för barn som begår brott. Det behövs en analys av om strängare straff kan resultera i att barn blir mer involverade i brottslighet och att risken för fortsatt brottslighet ökar.

Den nya påföljden, utvidgad ungdomsövervakning, kan bli ett rimligt steg i straffskalan mellan ungdomsövervakning och fängelse.

Yttrande

Socialtjänsten och de rättsvårdande myndigheterna har olika roller. Socialtjänstens insatser utgår från barnets behov av stöd och skydd och de rättsvårdande myndigheternas insatser ska markera att samhället tar avstånd från den brottsliga verksamheten, själva brottet. Socialtjänsten och de rättsvårdande myndigheterna har ett gemensamt intresse av att förhindra och motverka att barn involveras i organiserad brottslighet.

Flera andra utredningar pågår eller har nyligen avslutats och de samlade konsekvenserna av förändringar i kriminalpolitiken är svåra att överblicka. Det kommer vara möjligt först när förslagen har trätt i kraft och tillämpats under en tid.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på förslagen i delbetänkandet med vissa reservationer och vill särskilt belysa följande:

7.3.4 Ungdomsreduktion bör göras i skälig omfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i utredningens bedömning om att ungdomsreduktionen för barn bör kvarstå utifrån de allvarliga negativa konsekvenser det skulle innebära att ta bort den.

Utredningen har inte i tillräcklig omfattning analyserat vilka konsekvenser en minskad straffreduktion kommer att få för barn som begår brott. Utredningen har inte gett svar på om en minskad straffreduktion kommer att leda till minskad brottslighet bland barn. Det behövs en analys av om strängare straff kan resultera i att barn blir mer involverade i brottslighet och att risken för fortsatt brottslighet ökar.

Det finns en risk att strängare straff får en kontraproduktiv effekt genom att stränga straff blir en merit för barn som redan vistas i kriminella miljöer. Straffet riskerar att kvalificera honom eller henne till att få nya mer avancerade uppdrag högre upp i hierarkin i ett kriminellt nätverk.

Alternativa lösningar behöver övervägas, till exempel om fokus på rehabilitering och stöd är mer effektivt för att minska brottslighet bland barn än strängare straff.

Utredningens slutbetänkande kommer att redovisas i januari 2025 och kommer bland annat behandla frågan om straffbarhetsåldern bör ändras. Effekterna av minskad ungdomsreduktion kommer då i ett annat ljus.

Om straffbarhetsåldern ändras så att barn yngre än 15 år kommer att dömas för brott är det troligt att vårdinriktade påföljder behövs. Det är då olyckligt om möjligheten att döma till ungdomsvård har blivit mindre genom att en förskjutning i tillämpningen av ungdomspåföljderna har gjorts.

I januari 2022 avskaffades ungdomsreduktionen vid allvarlig brottslighet för unga i åldern 18-20 år. Antalet barn, under 18 år, som har varit misstänkta för allvarlig brottslighet har under samma period blivit fler.

Det skulle vara önskvärt att utredningen analyserar om det finns en risk att den allvarliga brottsligheten ökar i den yngre åldersgruppen när straffen ökar för äldre barn och unga, risken för ett samband behöver utredas.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det skulle vara önskvärt att följa eventuella effekter av strängare straff på nationell nivå.

11. Utvidgad ungdomsövervakning - en ny påföljd

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på en mer ingripande påföljd för barn som inte innebär fängelsestraff. Den nya påföljden kan bli ett rimligt steg i straffskalan mellan ungdomsövervakning och fängelse för barn.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har positiva erfarenheter av samarbetet med Kriminalvården i samband med verkställighet av ungdomsövervakning. Arbetsmarknads- och socialnämnden utgår ifrån att Kriminalvården, om förslaget

antas, anpassar verksamheten till att möta de behov som barn har, särskilt när det gäller verksamhetsplaneringen som ska ske på anstalt.

Ordförande

Sedat Arif

Förvaltningsdirektör

Britt-Marie Pettersson

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]